

Information till allmänheten – förebyggande av storskalig kemikalieolycka vid Ryaverket i Borås (Seveso III - direktivet)

Varför denna information?

Ryaverket i Borås omfattas av det s.k. Seveso III-direktivet, som är infört i svensk lagstiftning^{*)} från och med den 1 juni 2015. Det nya direktivet innebär att även de verksamheter som faller under direktivets lägre kravnivå omfattas av den informationsskyldighet kommunen har. Skyldigheten att informera gäller de risker som finns för omgivningen med avseende på den storskaliga kemikaliehantering som bedrivs. Beslut om att verksamheten omfattas av Sevesodirektivet är fattat av Länsstyrelsen i Västra Götalands län.

^{*)}Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor ("Sevesolagen")

Lokalisering

Ryaverket ligger nordväst om Borås centrum längs med Bäckeskogsgatan invid Viskan och inom kvarteret Pantängen 12, Kilsund 2. Intilliggande områden utgörs i norr av köpcentret Knalleland och i öst och väst av industriområden. Bostadsområdet Norrby är beläget på ett avstånd av ca 100 m från verkets södra gräns.

Kort beskrivning av verksamheten

Borås Energi och Miljö AB ingår i Borås Stadshus. Bolagets huvudsakliga uppdrag är att bedriva avfallshantering för hushåll och företag, energiproduktion, vattenproduktion och avloppsrening. Energiverksamheten inom Borås Energi och Miljö AB producerar fjärrvärme, fjärrkyla, el samt biogas.

Kraftvärmeverket Ryaverket är Borås Energi och Miljö AB:s största anläggning för energiproduktion. På Ryaverket förbränns avfall, olika biobränslen, bioolja samt gasol för att producera fjärrvärme, fjärrkyla och el.

Kemikalier och risker

På Ryaverket förekommer bulkhantering av flera olika kemikalier och bränslen, t.ex. ammoniak, lut, urea, och gasol. Det är gasolen som är anledningen till att Ryaverket omfattas av Seveso III-direktivet. Borås Energi och Miljö AB har tillstånd från Räddningstjänsten för att lagra gasol. Gasol är en extremt brandfarlig gas som består av kolvätena propan och butan^{**}). Den förvaras under tryck i en cistern på 350 m³ och finns då huvudsakligen i vätskefas. Läckande gasol är tyngre än luft och samlas i lågpunkter, t.ex. brunnar och invallning. Gasolcisternen ligger i anläggningens norra del. Se översiktsbild i bilaga 1.

^{**}) Gasol är märkt med de s.k. faroangivelserna H220 (Extremt brandfarlig gas) och H280 (Innehåller gas under tryck. Kan explodera vid uppvärmning.)

Bild på gasolcisternen

Cistern, rörledningar, säkerhetsventiler m.m. kontrolleras och underhålls regelbundet både av personalen på plats och av ett externt företag. Kontroll och underhåll görs enligt ett förutbestämt schema oavsett om det behövs eller inte. Anläggningen besiktigas också regelbundet av ett ackrediterat organ.

Vid stationär drift är risken för brand eller explosion i gasolanläggningen mycket låg. Exempel på riskfyllda situationer är påkörning, slangbrott vid lossning från tankbil eller ett sabotage. Det är naturligtvis förbjudet att införa alla former av tändkällor inom området och det finns strikta regler för hur verksamheten bedrivs. Bland annat finns interna trafikregler och en egen infart för det fordon som lossar gasolen.

Hur varnas allmänheten och hur ska man agera?

Gasolanläggningen är utrustad med en gaslarmsanläggning som aktiveras automatiskt från gasdetektorer eller manuellt från nödstoppsstationer utplacerade i anläggningen. Vid ett utsläpp av gasol får kontrollrummet därför omedelbart ett larm och personal undersöker därefter om det läcker och i så fall orsaken till läckan, och åtgärdar sedan problemet. Kontrollrummet är bemannat dygnet runt alla dagar på året.

Om det mot förmodan skulle ske en större incident som personalen inte kan hantera på egen hand, t.ex. en brand, så kontaktar kontrollrummet SOS och Räddningstjänsten (SÄRF) åker direkt till anläggningen. När Räddningstjänsten anländer till platsen tar deras räddningsledare över ansvaret. Räddningstjänsten har

tillgång till en insatsplan för Ryaverket där gasolanläggningen är en del. Räddningstjänsten genomför i förebyggande syfte återkommande övningar på platsen.

Om olyckshändelsen bedöms vara så allvarlig att boende eller andra personer i omgivningen riskerar att påverkas tar den ansvarige räddningsledaren beslut att allmänheten ska varnas. Man går då ut med ett "Viktigt meddelande till allmänheten", ett så kallat VMA. Ett VMA sänds alltid i radio och TV, men vid vissa tillfällen kompletteras varningen genom att ljudsändare utomhus används ("Hesa Fredrik"). Signalen hörs i 7 sekunder i taget med 14 sekunders tystnad emellan. När du hör signalen ska du gå inomhus, stänga fönster, dörrar och ventilation samt lyssna på radio P4 (102,9 MHz) för att få mer information. Du kan även få information via TV och på SVT-text sid. 599. När faran är över hörs en annan längre signal. Du kan läsa mer om vad VMA på www.msb.se/vma.

Tillsyn av verksamheten

Senaste tillsyn av verksamheten enligt Sevesolagen (1999:381) gjordes i maj 2013. Tillsynsrapport och annat underlag kan begäras från Länsstyrelsen i Västra Götalands Län (www.lansstyrelsen.se/vastragotaland). Hänvisa till diarienummer 16913-2013.

Mer information

Mer information hittar du på Räddningstjänstens hemsida www.serf.se eller genom att ta kontakt med Borås Energi och Miljö AB enligt nedanstående kontaktpuppgifter.

Kontaktinformation

Verksamhetsutövare: Borås Energi och Miljö AB

Adress huvudkontor: Box 1713, 501 17 Borås

Besöksadress huvudkontor: Västerlånggatan 10, Borås

Adress Ryaverket: Kilsundsgatan 14, 504 68 Borås

Besöksadress Ryaverket: Bäckeskogsgatan 3, Borås

Huvudansvarig för verksamheten: Gunnar Peters (VD)

Kontaktperson Sevesofrågor: Mats Hansson (arbetsmiljöingenjör)

Telefon: 033-35 81 00 (växel)

E-post: kund@borasem.se

Bilaga 1 – översiktsbild över Ryaverket

Gasolanläggningen finns på position 29 (gulmarkerad)

